ZSKSS

Ulica Janeza Pavla II. 13

1000 Ljubljana

Korak voditelja:

»Učne oblike« ter medskupinski odnosi v krdelu

Mentor: Arzenšek Barbara

Avtor: Krobat Špela

Steg Celje 2

Celje, 29.2.2012

KAZALO

1. Osnovni podatki 2

2. Povzetek in ključne besede 2

3. Faze načrtovanja 3

3.1 Analiza 3

3.2 Namen 3

3.3 Cilji 3

3.4 Program 4

3.5 Preverba 5

4. Osebni napredek 5

5. Priporočila za voditelje 6

6. PRILOGE 8

6.1 Anketni vprašalnik 8

6.2 Primer dnevnika opazovanja 11

1. Osnovni podatki

Sem Krobat Špela, prihajam iz stega Celje 2, ki deluje v Celju. Moje skavtsko ime je: Prikupna vidra.

Sopotnik je Arzenšek Barbara, ki prav tako deluje v našem stegu Celje 2, v funkciji stegovodkinja in voditeljice veje VV. Njeno skavtsko ime: Bliskovita zvezda.

Naslov mojega koraka je : »Učne oblike« ter medskupinski odnosi v krdelu.

Datum: Celje, 29.2.2012

2. Povzetek in ključne besede

S tematiko, ki sem si jo izbrala za korak voditelja sem se ukvarjala bolj raziskovalno. Zastavila sem si cilje, ki jih želim preveriti in doseči. Sledil je seznam hipotez s katerimi bom lahko potrdila ali ovrgla moje domneve, ki sem si jih postavila pred začetkom spremljanja dela v krdelu. Moja naloga je bila, da čim bolj opazujem krdelu, kako funkcionira, kakšne so gruče in njihova medskupinska dinamika. Poleg tega smo v načrt dela uvajale različne načine, kako naj bi otroci spoznavali nove skavtske vsebine; pri tem je šlo enkrat za skupinsko obliko dela, delo v dvojicah, frontalne razlage ali individualno obliko. Skozi večmesečno opazovanje delovanja našega krdela sem poskušala še z instrumentom za zbiranje podatkov, ki bi mi pokazal že osebno mnenje vsakega otroka-volčiča. Torej po koncu našega namernega uvajanja različnih »učnih« oblik ter opazovanja dela v skupini sem jih prosila za reševanje anketnega vprašalnika, v katerem sem spraševala po občutkih, mnenjih glede spoznavanje vsebin na različne načine ter po odnosih v gručah, krdelu. Na koncu sem analizirala podatke in potrdila precej mojih predvidenih trditev.

Ključne besede:

-delovanje skupine

-»učne« oblike

- medskupinska dinamika

-strukturiranje skupin

-skupinska učna oblika

3. Faze načrtovanja

3.1 Analiza

Najprej sem preučila kaj bi naše krdelo sploh še potrebovalo, kaj na uvedem, spremenim ali samo dodam. Po posvetovanju z mentorico in voditeljicami sem se določila za mini raziskavo, ki nam bo omogočila vpogled v medskupinsko delovanje krdela ter katere so najbolj uporabne in praktične oblike za delo (spoznavanje novih skavtskih vsebin) z otroci v tej starostni dobi. Postopno smo v načrt dela, ki smo si ga pripravile z voditeljicami za približno tri mesece uvajale različne oblike dela, od skupinske, do dela v dvojicah, frontalno delo ter nekatere vsebine so se nanašale tudi na individualno delo z otroci. Letošnje šolsko leto smo v krdelu dobile pripravnika, ki nam je pomagal izvajati individualno delo, zato je bilo to tudi izvedljivo kot neke vrste »učna« oblika oziroma, šlo je bolj za individualno pomoč mlajšim članom krdela pri določenih ročnih spretnostih. Po drugi strani pa me je zanimalo tudi kako ti otroci delujejo v skupinah, v katere smo jih razdelile po gručah, ugotoviti sem želela na kakšen način otroci delujejo v tekmovalnih situacijah, med gručami, kako jih dojemajo, pojmujejo.

Zelo pomemben dejavnik, ki otroke lahko pritegne k sodelovanju v skavtskih aktivnostih, je na kakšen način se pretežno dela v krdelu (»učna oblika«), pomembna pa je tudi ugodna klima in prijateljska skupinska dinamika, ki jo skupaj ustvarja celotno krdelo.

3.2 Namen

Namen moje mini raziskave je pokazati kakšne so primerne in uporabne oblike dela-spoznavanja skavtskih vsebin v krdelu in na kakšen način delujejo gruče v nekih specifičnih situacijah (preverjala sem tekmovanja). Gre za pomembne faktorje načrtovanja krdela, saj lahko otrokom omogočimo prijetno ter zanimivo delo ali pa jih popolnoma odvrnemo od skavtske dejavnosti. Raziskala sem na kakšen način otroci najrajši spoznavajo skavtske vsebine v krdelu na srečanjih, torej katere učne vsebine so najbolj zaželene med posamezniki v našem krdelu, med otroci v obdobju srednjega otroštva. Drug namen pa je tudi opazovati kako delujejo posamezniki po skupinah, ki smo jih določili na začetku leta, torej po gručah, znotraj katerih se mora razviti določena pripadnost in prijateljstvo, da uspešno delujejo in izpolnjujejo zadane naloge/aktivnosti. Rada bi preučila dejavnike, ki vplivajo na ugodno, neugodno skupinsko dinamiko, in kakšna dinamika se pojavlja v našem krdelu.

3.3 Cilji

-Raziskati učinke učnik oblik: skupinska, delo v dvojicah, individualna, frontalna.

-Raziskati, ali so do nekaterih učnih oblik otroci bolj naklonjeni, kot do drugih.

-Raziskati, ali jim individualna oblika in delo v dvojicah v večini predstavlja večjo obremenitev, kot skupinska oblika dela.

-Opazovati in spoznati dinamiko sodelovanja med gručami v krdelu.

-Raziskati kako se posamezne gruče med seboj obnašajo v raznih tekmovalnih dogodkih.
-Raziskati, ali razporeditev po gručah vpliva na delovanje posameznikov v krdelu.

3.4 Program

Za začetek izvajanja mojega koraka, smo skupaj z voditeljicami načrtovale srečanja v katera smo vnašala različne učne oblike za različne skavtske vsebine. Okvirno smo si začrtale seznam tem, ki jih bomo obravnavale (npr. živalstvo, vozli, rastlinstvo, zakoni…), nato smo jih razčlenile po oblikah na kakšen način jih bomo posredovale v krdelo. V nekaterih temah so torej otroci delali v parih, se nato združili v gruče ali celotno krdelo, v nekaterih so morali nekaj malega narediti individualno in nato prinesti ugotovitve v gručo, pri nekaterih so delali po gručah ali pa je delalo celotno krdelo skupaj. V srečanja smo vnašale tudi elemente tekmovanja med gručami, kjer sem lahko opazovala dinamiko gruč in razpoloženje v celotnem krdelu. V celoti je bila prisotna tehnika opazovanja ter na koncu še tehnika zbiranja podatkov individualno izpolnjevanje anketnih vprašalnikov. Program je bil zasnovan dokaj okvirno, znotraj tega smo situacije vedno prilagajali otrokom, če jim kakšen način dela ni bil zanimiv ali je padla koncentracija, smo zamenjale »učno« obliko ali dodale kakšno mini tekmovanje, ki jih je nato spet vrnilo v aktivnost. Pred začetkom opazovanja delovanja krdela sem si postavila poleg ciljev tudi domneve (hipoteze), ki so me vodile v opazovanju. Predvidevala sem naslednje situacije:

-Volčiči v krdelu imajo rajši skupinske učne oblike, kot pa frontalno razlago voditeljev.
-Delo v dvojicah jim predstavlja večjo obremenitev, kot pa delo v skupini (gruči).
-Individualni prispevek v skupini pomeni pritisk na posameznega člana gruče, s strani gruče.
-Pri skupinskem delu razvijejo več medsebojnih spretnosti prilagajanja, komuniciranja.
-Volki menijo, da frontalno delo (razlaga voditeljev) ni potrebna.
-Volki v krdelu rajši delajo v skupini, kot pa individualno ali v dvojicah.
-Večina volkov se v krdelu ne želi individualno izpostavljati.
-Gruče si želijo tekmovati med seboj.
-Posamezniki, med sabo niso ne prijateljski ali sovražni, kadar so v tekmovalni situaciji.

Srečanje v katerem smo upoštevale različne oblike dela je izgledalo takole: Načrtovale smo okvirno temo-ognji. Določile smo si približno 2-3 oblike dela, v tem primeru so bile tri: frontalna, individualna in skupinska. Na začetku srečanja je sledilo po pozdravu, molitvi, kar opravimo v skupinski obliki še skupinski lov na Širkana. Celotno krdelo je moralo Širkanu izmakniti listke, kjer so bili sestavni deli dnevnika, besedilo v povezavi z ognji. Vsi skupaj so sodelovali, izmikali listke Širkanu, na začetku so se spodbujali, ko je koga zgrabil strah pred »tigrom« (predvsem mlajše člane krdela). Zaradi teh reakcij mlajših, so se odločili da nastopijo skupaj, kot celota, nihče ni ostal izven igre. Ko so sestavili dnevnik je sledila pripoved, zgodba, ki smo jo odigrali voditelji, otroci pa so poslušali. V tem delu je bila dinamika drugačna, na začetku so imeli visoko koncentracijo in so zbrano poslušali, kasneje pa so začeli kukati za igralno kuliso, se po svoje zabavati med sabo… To ne velja za celotno krdelo, ampak

so po zanimanju nekateri odstopali, v smeri nezainteresiranosti, morda se jim je zdela zgodba predolga (trajala je 10-15min). Pripravile smo jim tudi ročno spretnost, kjer so izdelali makete ognjev iz koščkov lesa. V tem delu smo načrtovale individualno »učno« obliko, kjer bi predvsem priskočili na pomoč mlajšim otrokom iz krdela. V tem delu nam je pomagal pripravnik, ki je sekal vejice ter pomagal pri izdelavi posameznemu otroku. Otroci so si pomagali tudi med sabo, zato lahko rečem, da je šlo v praksi tudi za pomoč dela v dvojicah, kjer so na koncu vsi dobili svoj individualni izdelek. Naloga ročne spretnosti je bila zastavljena sicer skupinsko a znotraj le-te je potekala individualna oblika pomoči, ki smo jo vnaprej predvidevale, pojavilo pa se je tudi delo v majhnih skupinah (dvojice, trojice), ki so si med sabo pomagale z idejami, rešitvami…

Primer srečanja, kjer smo uvajale različne »učne« oblike in element tekmovanja, je izgledalo približno tako, kot omenjeno, v tem primeru smo si zastavile 2 različni »učni« obliki, saj smo dodale še tekmovanje med skupinami. Sledilo je opazovanje, kjer sem se osredotočila na razpoloženje v posamezni skupini, morebitno odstopanje posameznikov, na pretirano zmagovalno naravnanost (vzkliki, navijanje)… V primeru tekmovanja je šlo za športna, spretnostna tekmovanja (pretežno zunaj-poligoni), ali kognitivna (kviz).

3.5 Preverba

Svoj začrtani program sem preverjala z že omenjeno metodo opazovanja, ter z izvedbo anketnega vprašalnika. Moj cilje je bil preveriti hipoteze, ki sem si jih zastavila pred opazovanjem, v kolikšni meri so se potrdile ali katere sem ovrgla. Preverba z opazovanjem je bila sprotna, neposredna na srečanjih, kjer sem opazovala delovanje otrok v različnih »učnih« oblikah, ki smo jih spreminjale glede na interes otrok. Na koncu pa sem svoj dnevnik opazovanja dopolnila še z anketnim vprašalnikom, ki sem ga zastavila vsem otrokom. Vsak posebej mi je odgovarjal na vprašanja, ki so se nanašala glede na oblike dela v krdelu in njihova mnenja, počutja v posameznih gručah in v razmerju do nasprotne gruče.

4. Osebni napredek

V tem poglavju moram omeniti napredek, ki se nanaša na moje poklicno formiranje. Sem študentka pedagogike in andragogike ter psihologije in v prvi vrsti se bom ukvarjala z dobro šolsko prakso. Korak voditelja pomeni moj prvi preizkus, ki se nanaša na resnično delo-prakso, kjer je prisotno delo z otroci ter izboljševanje te prakse. Na začetku izvajanja raziskave še nisem bila prepričana ali bo imela kakšno uporabno vrednost, skozi raziskovanje-opazovanje pa se je pokazalo, da imajo vrednost, ki jo lahko tudi teoretično podpremo in osmislimo. Naučila sem se torej praktično ravnati z instrumenti in tehnikami zbiranja podatkov, vezano na strokovno pot. Po drugi strani pa sem dobila bolj celosten vpogled v naše krdelo, v mišljenje otrok, njihovih želja, glede izvajanja oblik aktivnosti v krdelu… Rezultate raziskave sem v večini res pravilno predvidela, saj imam že nekaj izkušenj z delom v tej

starostni kohorti, a vseeno mi pomenijo bogat vir informacij in smernice za pravilno ravnanje, ki otroke pritegne in bogati.

5. Priporočila za voditelje

Voditeljem bi posredovala izsledke moje raziskave, ki se je nanašala torej na celotno funkcioniranje krdela, kako lahko otroke pritegnemo z posredovanjem novih vsebin, kako aktivno delujejo v krdelu, pomen medsebojnih odnosov, ko gre za tekmovanja med skupinami. Najbolj me je presenetilo, da sem dobila visok odstotek odgovorov pri vprašanju številka 5. iz anketnega vprašalnika[1], pri odgovoru da se otrokom zdi srečanje, kjer samo voditelji razlagamo in oni pasivno poslušajo (gre za frontalno obliko razlage) zelo zanimivo. V nadaljevanju, kjer so morali to odločitev pojasniti so navedli prav »prisrčne« razloge; da so novi v krdelu in jih zanima vse, da so radovedni, da radi poslušajo zgodbe, ki jih voditelji pripovedujejo. Te informacije so me presenetile, saj se pričakovala pri tem vprašanju v večini odgovore kot so, mi ni zanimivo, še kar, vendar jih je tretjina odgovorila na način, da se jim zdi zelo zanimivo, saj so radovedni in želijo izvedeti čim več informacij o džungli, volkovih, Širkanu… Opazila sem tudi, da jim je najbolj udobno delati po gručah, saj so v skupini varnejši in se jim ni treba izpostavljati pred celotnim krdelom in voditelji, seveda so izjeme, ki nimajo nobene treme in živčnosti, ko se morajo izkazati pred skupino, a anketni vprašalnik mi na koncu še »uradno« potrdil domnevo o ne priljubljenosti samostojnega nastopa pred celotno skupino.

Predlog voditeljem je na tem mestu, da skušajo organizirati timske dejavnosti, kjer posamezniki opazno ne izstopajo in se v tem primeru ne morejo izkazovati njihove šibke točke na določenem področju, ki mu ni tako blizu. Lahko poskusite tudi s frontalno razlago, pripovedovanjem, igro in na dolge časovne razdalje tudi kakšno delo v dvojicah, ki se kasneje kombinira s skupinsko obliko dela, saj se je delo v dvojicah izkazalo za manj priljubljeno.

Opazovala sem tudi medsebojne odnose, predvsem me je zanimalo kako reagirajo na tekmovanja med skupinami, ki jih organiziramo voditelji. Izkazalo se je, da so otroci zelo tolerantni v razmisleku, saj je več kot večina odgovorila da, čestitajo tekmovalcem in da gre pri teh igrah samo za zabavo. Med sabo niso sovražno nastrojeni, majhen odstotek se je pojavil na odgovoru, da so za trenutek sovražniki a kasneje prijateljski, ko je tekmovanja konec. Sklep bi lahko pomenil brez strahu s tekmovanju v krdelu, saj jih imajo volki zelo radi, kljub temu pa ni nobene velike nevarnosti, da bi se zaradi tega spremenili odnosi med skupinami, ko vročica tekmovanja mine. V mojem primeru nisem zasledila

[1] V prilogi je celoten anketni vprašalnik. Vprašanje 5 : V kolikšni meri se ti zdi zanimivo srečanje, kadar samo voditelji nekaj razlagajo in vi-volki nimate posebnih nalog ali aktivnosti?

nobenih slabih izkušenj na tem področju, tako preko tehnike opazovanja, kot z anketnim vprašalnikom, ki mi je pokazal še bolj natančen vpogled v omenjeno razmišljanje otrok.

S sodelovanjem s člani v krdelu nimajo težav, tudi če se ustaljene skupine mešajo med sabo v manjše ali večje skupnosti. Ta mešanja so priporočljiva, saj se tako vsi med sabo lažje spoznajo in kot celotna skupina bolj »ozvočeno« delujejo. Mešanja lahko prakticirate na več učnih oblikah, lahko jih pomešate v delu v dvojicah ali skupinski obliki, kjer nastanejo nove skupinice, to lahko uporabite pri kakšni novi igri ali na zimovanju, kjer je določena ambientacija in se tako lažje vživijo v nove skupine, saj v klasičnem krdelu čutijo dolžnost pripadnosti gruči, v katero so bili začetno dodeljeni.

6. PRILOGE

6.1 Anketni vprašalnik

Pozdravljeni!

Sem Špela Krobat , študentka 3 letnika pedagogike in andragogike ter psihologije. V krdelu volčičev Celje 2 sem voditeljski lik Bagira.

V lanskem poletju (2011) sem obiskala Taborno šolo za skavtske voditelje. Opravljena Taborna šola pomeni predpogoj za pridobitev naziva »Skavtski voditelj.« Letos sem se odločila, da bom naziv pridobila, s tem pa moram opraviti tudi izdelek, ki bo nanašal na temo krdela, najmlajše veje, ki deluje v skavtskem prostoru. V okviru tega projekta sem se odločila, da naredim mini raziskavo na temo-Odnosi med skupinami (gručami) in socialne učne oblike v krdelu. Pripravila sem anketni vprašalnik, s katerim želim ugotoviti, kakšne so najpogostejše oblike dela v našem krdelu in kakšna je medskupinska dinamika, ki se najpogosteje pojavlja med skupinama (gručama).

Prosim Vas, da priskočite na pomoč otroku pri morebitnem nerazumevanju vprašanja ter, da na koncu pregledate, če je celoten vprašalnik pravilno izpolnjen.

Pri vsakem vprašanju se lahko obkroži samo po en odgovor (le če ni posebej označeno). Reševanje anketnega vprašalnika traja približno 10 minut.

Vprašalnik je anonimen. Zraven sem priložila kuverto, v katero lahko zložite vprašalnik, katerega otroci prinesejo na srečanje, najkasneje do 17.2.2012.

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujem!

Lep pozdrav, Krobat Špela.

ANKETNI VPRAŠALNIK

1. vprašanje:

Na kakšen način najrajši spoznavaš nove skavtske vsebine, ki ti jih voditelji predstavimo na srečanju?

a)Tako, da delamo tematske dejavnosti po gručah

b)Tako, da voditelji sami predstavijo in mi volki takrat samo poslušamo

c)Tako, da delamo tematske dejavnosti po parih

č)Tako, da delamo tematske naloge sami in se nato pogovorimo s celotnim krdelom skupaj

2. vprašanje

Kako se počutiš, kadar morate nalogo opraviti v dvojicah, s komerkoli iz krdela?

a)Sem živčen/a

b)Se dobro počutim, saj mi ni problem sodelovati s komerkoli s krdela

c)Ne maram dela samo v dvojicah

3. vprašanje:

Na kakšen način najrajši sodeluješ pri nalogah v krdelu?

a)Najrajši imam delo po gručah (po dveh skupinah)

b)Najrajši delam sam/a in se nato združim z gručo

c)Najrajši delam v paru, s tistim, ki ga dobro poznam

d)Najrajši imam, da pri nalogah sodeluje celotno krdelo

4. vprašanje:

Kdaj se v krdelu počutiš živčno, pod pritiskom? (možnih je več odgovorov)

a)Kadar imamo tekmovanja med gručami in sem jaz na vrsti

b)Kadar me gruča izbere za prostovoljca, pri kakšni aktivnosti

c)Kadar moram sam/a kaj povedati in me vsi poslušajo

č)Kadar sem neuspešen/a pri nalogah, ki jih delamo po gručah

d)Kadar delamo spretnosti, v katerih nisem uspešen/a

5. vprašanje:

V kolikšni meri se ti zdi zanimivo srečanje, kadar samo voditelji nekaj razlagajo in vi-volki nimate posebnih nalog ali aktivnosti?

a)Takrat mi sploh ni zanimivo

b)Še kar zanimivo

c)Takrat se mi zdi zelo zanimivo

6. vprašanje:

Če si na vprašanje 5. odgovoril/a z c) odgovorom, te prosim, da mi pojasniš, zakaj se ti zdi takšno srečanje zanimivo, lahko dodaš konkreten primer?

---

7. vprašanje:

Kaj ti pomeni tekmovanje med gručami v nekih skavtskih spretnostih?

a) zabavo

b) resno merjenje moči

8. vprašanje:

Kako se počutiš, ko tvoja gruča izgubi v tekmovanju nekih skavtskih spretnosti?

a)Zelo sem razočaran/a

b)Želim se maščevati zmagovalni skupini

c)Tekme ne vzamem »hudo« resno, zato nisem posebej razočaran/a

č)Čestitam zmagovalcem in se veselim z njimi

9. vprašanje:

Ali rad sodeluješ v aktivnostih s celotno gručo?

a)Da

b)Ne

10. vprašanje:

Če si na vprašanje 9. odgovoril/a z DA, te prosim, da odgovoriš na sledeče vprašanje!

Kako v aktivnostih, kadar tekmujete z drugo gručo, gledaš na nasprotnike-na drugo gručo?

a)Še vedno smo prijatelji

b)Postanejo nasprotniki, zato naredim vse, kar je potrebno, da jih premagam

c)Za tisti trenutek postanejo tekmeci, kasneje pa smo spet vsi sodelujemo in pomagamo

6.2 Primer dnevnika opazovanja

Opazovanje kroža 9.12. 2011

Danes ji3 je bila na skupnih nogyte
stevilo (6). Nismo morale izpeljat
zastavljenega programa v celoti.

Pregledali smo učno gradivo – uvedle smo
skupinsko,
namesto dela v dvojicah.
parno

kmet (nekaj borba, živalstvo) → na spletu gimnazije vsi

1. skupinska učna oblika: zimski, opisi, slike
skupaj po parih

- vsi delajo skupaj, iščejo pare
- težki opisi (ne vedo točno vsi.. dolgo iščejo)
- dolgočasje (1) stran gre od mize
- delajo skupaj (ni dejanja na gnuče), si pomagajo, „glej to je prav" – „ja res"!
- nekateri želijo komunicirati (vedno oni zlogati pare v „borilo")
- po dolžnem času, so ne najdejo vsi parov – se od skupine odcepita je (2)

⇒ 3 odstopajoči se zelejo pobotiti zse.

- pobritimo spori, do končno

⇓

skličemo vse skupaj

veselijo se telovadbe, radovedni so! "napeto poslušajo."

- razdelimo 2 grupe – telovadni del (igrali)

⇓

- vsak odgovarja zse, (vsaki) zelijo zmagati

- porabljajo odgovore druga druge z drugo

"to jasno vidno (- vzeli ob pravilni odgovori) "to")

- vsaka sešteva svoje točke

- na koncu 1. sk. zmaga se veseli – druga nekoliko potrta, ampak zhodovajo mi videti.

zaključimo z igro, = skupinska – mi opozriti vzdelovalni ali izstveni posledic drugačnega delovanja znotraj (izgube) zmage na telovadbi

pseudonyme skupinska obrazi = v njej se dobro počutijo, vsa sodelujejo!